

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΝΟΜΟ 4646/2019

Νόμος 4646/2019 ***Φορολογική*** ***μεταρρύθμιση με αναπτυξιακή*** ***διάσταση για την Ελλάδα του αύριο.***

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4646

(ΦΕΚ Α' 201/12-12-2019)

Φορολογική μεταρρύθμιση με αναπτυξιακή διάσταση για την Ελλάδα του αύριο.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 2. Προσθήκη άρθρου 5Α στον ΚΦΕ για την εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα

1. Μετά το άρθρο 5 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέο άρθρο 5Α ως εξής:

«Άρθρο 5Α

Εναλλακτική φορολόγηση εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα

1. Ο φορολογούμενος, φυσικό πρόσωπο, που μεταφέρει τη φορολογική κατοικία του στην Ελλάδα δύναται να υπαχθεί σε εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2, για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 5, εφόσον σωρευτικά:

α) δεν ήταν φορολογικός κάτοικος της Ελλάδος τα προηγούμενα επτά (7) από τα οκτώ (8) έτη πριν τη μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του στην Ελλάδα, και

β) αποδεικνύει ότι επενδύει ο ίδιος ή συγγενικό του πρόσωπο, κατά την έννοια της περίπτωσης στ' του άρθρου 2, ή μέσω νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας στο οποίο ή στην οποία, αντίστοιχα, έχει την πλειοψηφία των μετοχών ή μεριδίων, σε ακίνητα ή επιχειρήσεις ή κινητές αξίες ή μετοχές ή μερίδια σε νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες με έδρα την Ελλάδα. Το ποσό της επένδυσης αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ. Η επένδυση πρέπει να έχει

ολοκληρωθεί εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης κατά την παράγραφο 3.

Δεν απαιτείται να συντρέχει η προϋπόθεση της περίπτωσης β', εφόσον πρόκειται για φυσικό πρόσωπο που έχει αποκτήσει και διατηρεί άδεια διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4251/2014, όπως ισχύει.

Το εν λόγω φυσικό πρόσωπο υπόκειται σε φόρο για το φορολογητέο εισόδημά του που προκύπτει στην ημεδαπή, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

2. Εφόσον γίνει δεκτή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 3, η υπαγωγή του φορολογούμενου σε εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης για το εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή, το φυσικό πρόσωπο καταβάλλει κάθε φορολογικό έτος φόρο κατ' αποκοπή, ανεξαρτήτως του ύψους εισοδήματος που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή, ποσού εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Το φυσικό πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την επέκταση της εφαρμογής του άρθρου αυτού σε συγγενικό του πρόσωπο, κατά την έννοια της περίπτωσης στ' του άρθρου 2, και στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται ποσό φόρου ίσο με είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ για κάθε συγγενικό πρόσωπο και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις της φορολογίας δωρεών, κληρονομιών και γονικών παροχών. Ο φόρος της παραγράφου αυτής καταβάλλεται κάθε φορολογικό έτος σε μία (1) δόση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου και δεν συμψηφίζεται με άλλες φορολογικές υποχρεώσεις ή τυχόν πιστωτικά υπόλοιπα των προσώπων που έχουν υπαχθεί στον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης. Τυχόν φόρος που έχει καταβληθεί από τα ίδια αυτά πρόσωπα στην αλλοδαπή για τα εισοδήματα που καλύπτονται από τον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης δεν συμψηφίζεται έναντι οποιασδήποτε φορολογικής τους υποχρέωσης στην Ελλάδα.

Για το πρώτο έτος υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος το φυσικό πρόσωπο οφείλει να αποδώσει το κατ' αποκοπή ποσό φόρου εντός τριάντα (30) ημερών από την έγκριση της αίτησής του κατά την παράγραφο 3.

3. Η αίτηση μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας με υπαγωγή στον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή κατά το παρόν άρθρο υποβάλλεται στη Φορολογική Διοίκηση από το φυσικό πρόσωπο μέχρι τις 31 Μαρτίου του εκάστοτε φορολογικού έτους. Εντός της ίδιας προθεσμίας δύνανται να υποβάλουν αίτηση υπαγωγής στον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή κατά το παρόν άρθρο και φυσικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 και έχουν ήδη μεταφέρει τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα εντός του προηγούμενου φορολογικού έτους. Εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή της αίτησης, η Φορολογική Διοίκηση εξετάζει την αίτηση και εκδίδει απόφαση, με την οποία την εγκρίνει ή την απορρίπτει. Με την έγκριση της αίτησης του φορολογούμενου εκδίδεται για το πρώτο έτος υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2 του ΚΦΔ, για τον φορολογούμενο και για κάθε συγγενικό του πρόσωπο κατά την έννοια της περίπτωσης στ' του άρθρου 2 για το οποίο επεκτείνεται η εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Το φυσικό πρόσωπο δηλώνει στην αίτησή του το κράτος στο οποίο είχε την τελευταία φορολογική κατοικία του μέχρι την υποβολή της αίτησής του. Η Φορολογική Διοίκηση ενημερώνει τις φορολογικές αρχές του κράτους αυτού σχετικά με τη μεταφορά της φορολογικής κατοικίας του εν λόγω φορολογούμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις περί διεθνούς διοικητικής συνεργασίας όπως αυτές ισχύουν.

4. Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από το πρώτο φορολογικό έτος για το οποίο υποβάλλεται η αίτηση του φυσικού προσώπου για την υπαγωγή του στις διατάξεις του παρόντος άρθρου και λήγει μετά το πέρας δεκαπέντε (15) φορολογικών

ετών. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν δύναται να παραταθεί πέραν των δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών.

5. Το φυσικό πρόσωπο που εντάσσεται στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον σε κάποιο φορολογικό έτος δεν καταβάλλει ολόκληρο το οριζόμενο στην παράγραφο 2 κατ' αποκοπή ποσό φόρου, παύει να υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου από το οικείο φορολογικό έτος και εφεξής φορολογείται για το παγκόσμιο εισόδημά του βάσει των γενικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

6. Το φυσικό πρόσωπο δύναται σε οποιοδήποτε φορολογικό έτος κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης στην παράγραφο 4 εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος να υποβάλει αίτηση για την ανάκληση της υπαγωγής του στις διατάξεις αυτές. Σε περίπτωση ανάκλησης, το φυσικό πρόσωπο υπάγεται σε φορολογία σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις για το φορολογικό έτος εντός του οποίου υποβάλλει την αίτηση ανάκλησης και εφεξής δεν υποχρεούται στην καταβολή του οριζόμενου κατ' αποκοπή ποσού φόρου για το έτος αυτό.

7. Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος για το φορολογητέο εισόδημα του προσώπου που υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος, το οποίο τυχόν προκύπτει στην ημεδαπή, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του παρόντος, υποβάλλεται και η καταβολή του φόρου διενεργείται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 67 του παρόντος Κώδικα.

8. Με την καταβολή του κατ' αποκοπή ποσού φόρου της παραγράφου 2 εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του φυσικού προσώπου που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος για εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή και το φυσικό πρόσωπο απαλλάσσεται από φόρο κληρονομιών ή δωρεών περιουσίας που βρίσκεται στην αλλοδαπή.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων καθορίζονται οι επιλέξιμες κατηγορίες επενδύσεων, ο χρόνος διατήρησής τους στην Ελλάδα, η διαδικασία απόδειξης της επένδυσης, η παρακολούθηση της διατήρησης της επένδυσης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς της φορολογικής κατοικίας, η αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή, εξέταση και έγκριση της αίτησης, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση, η ανάκλησή της, η υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, η καταβολή του φόρου, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα ή λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

2. Στην περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα υποπερίπτωση δδ', ως εξής:

«δδ) Που έχουν ενταχθεί στις διατάξεις του άρθρου 5Α.» (Περί κάλυψης τεκμηρίων)

3. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν. 4172/2013, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά, φορολογούμενοι που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 5Α υποχρεούνται να δηλώνουν όλα τα εισοδήματά τους, που προκύπτουν στην ημεδαπή, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 5, ενώ για τα εισοδήματα που προκύπτουν στην αλλοδαπή,

κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 5, και τα οποία υπόκεινται στην εναλλακτική φορολόγηση δεν υφίσταται υποχρέωση δήλωσής τους.»

Άρθρο 3. Τροποποίηση του άρθρου 8 του ΚΦΕ για τη ρύθμιση των ανείσπρακτων δεδουλευμένων αποδοχών - (αφορά και στους αξιωματικούς και στο κατώτερο πλήρωμα των εμπορικών πλοίων)

Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά για τις ανείσπρακτες δεδουλευμένες αποδοχές που εισπράττονται το έτος 2014 και μετά και εφόσον αναγράφονται διακεκριμένα στην ετήσια βεβαίωση αποδοχών που χορηγείται στον δικαιούχο ή προκύπτει με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο το έτος στο οποίο ανάγονται, υπάγονται σε φόρο με βάση τις διατάξεις του έτους που ανάγονται.»

Άρθρο 4. Τροποποίηση του άρθρου 13 του ΚΦΕ για τις παροχές σε είδος

Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4172/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 2, 3, 4 και 5 και του άρθρου 14, οποιεσδήποτε παροχές σε είδος λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος ή συγγενικό πρόσωπο αυτού κατά την έννοια της περίπτωσης στ' του άρθρου 2, συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημά του στην αγοραία αξία τους, εφόσον η συνολική αξία των παροχών σε είδος υπερβαίνει το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά φορολογικό έτος και μόνο για το υπερβάλλον ποσό.

2. Η αξία της παραχώρησης ενός οχήματος σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα (1) φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του φορολογικού έτους, υπολογίζεται με βάση την ακόλουθη κλίμακα ως ποσοστό της Λιανικής Τιμής Προ Φόρων (ΛΤΠΦ) του οχήματος ως εξής:

α) για ΛΤΠΦ από μηδέν (0) έως δεκατέσσερις χιλιάδες (14.000) ευρώ ως ποσοστό τέσσερα τοις εκατό (4%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

β) για ΛΤΠΦ από δεκατέσσερις χιλιάδες ένα (14.001) έως δεκαεπτά χιλιάδες (17.000) ευρώ ως ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

γ) για ΛΤΠΦ από δεκαεπτά χιλιάδες ένα (17.001) έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ως ποσοστό τριάντα τρία τοις εκατό (33%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

δ) για ΛΤΠΦ από είκοσι χιλιάδες ένα (20.001) έως είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) ευρώ ως ποσοστό τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

ε) για ΛΤΠΦ από είκοσι πέντε χιλιάδες ένα (25.001) έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ως ποσοστό τριάντα επτά τοις εκατό (37%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα,

στ) για ΛΤΠΦ πλέον των τριάντα χιλιάδων ένα (30.001) ευρώ, ως ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της ΛΤΠΦ ως επιπλέον ετήσιο εισόδημα, ανεξάρτητα αν το όχημα ανήκει στην επιχείρηση ή είναι μισθωμένο με οποιονδήποτε τρόπο στα ανωτέρω πρόσωπα. Το ανωτέρω ποσοστό καθενός οχήματος δεν επιμερίζεται σε περισσότερα του ενός πρόσωπα.

Η αξία της παραχώρησης του οχήματος μειώνεται βάσει παλαιότητας ως εξής:

i) 0-2 έτη καμία μείωση.

ii) 3-5 έτη μείωση δέκα τοις εκατό (10%).

iii) 6-9 έτη μείωση είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

iv) Από 10 έτη και μετά μείωση πενήντα τοις εκατό (50%).

Από τις διατάξεις του παρόντος εξαιρούνται τα οχήματα που παραχωρούνται αποκλειστικά για επαγγελματικούς σκοπούς και έχουν Λιανική Τιμή Πώλησης Προ Φόρων έως δεκαεπτά χιλιάδες (17.000) ευρώ.

3. Οι παροχές σε είδος με τη μορφή δανείου, προς εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, είτε περιβάλλονται τη μορφή έγγραφης συμφωνίας είτε όχι, αποτιμώνται με βάση το ποσό της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ των τόκων που θα κατέβαλε ο εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος στη διάρκεια του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο έλαβε την παροχή, εάν το επιτόκιο υπολογισμού των τόκων ήταν το μέσο επιτόκιο αγοράς, του οποίου η μέθοδος υπολογισμού ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατά τον ίδιο μήνα και των τόκων που τυχόν κατέβαλε ο εργαζόμενος στη διάρκεια του εν λόγω ημερολογιακού μήνα.

4. Η αγοραία αξία των παροχών σε είδος που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης απόκτησης μετοχών προσδιορίζεται κατά τον χρόνο άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης και ανεξαρτήτως εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον οι μετοχές που αποκτώνται κατά την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης μεταβιβαστούν πριν από τη συμπλήρωση κατ' αντιστοιχία του οριζόμενου χρονικού διαστήματος στο άρθρο 42Α κατά περίπτωση. Η αγοραία αξία άσκησης δικαιώματος για τις μετοχές των εισηγμένων εταιρειών είναι η τιμή κλεισίματος της μετοχής στο χρηματιστήριο μειωμένη κατά την τιμή διάθεσης του δικαιώματος. Η αγοραία αξία άσκησης δικαιώματος για τις μετοχές των μη εισηγμένων εταιρειών είναι η τιμή πώλησης μειωμένη κατά την τιμή

κτήσης, η οποία προσδιορίζεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 42.

5. Η αγοραία αξία της παραχώρησης κατοικίας σε εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα ενός φορολογικού έτους, αποτιμάται στο ποσό του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση ή σε περίπτωση ιδιόκτητης κατοικίας σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου.»

Άρθρο 5. Τροποποίηση του άρθρου 14 του ΚΦΕ, σχετικά με απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις

Στο τέλος της περίπτωσης ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013 διαγράφεται η λέξη «και», τίθεται κόμμα και στο τέλος της περίπτωσης ια) της παραγράφου 1 του άρθρου 14 διαγράφεται η τελεία, τίθεται κόμμα και προστίθενται νέα εδάφια ιβ), ιγ) και ιδ) ως εξής:

«ιβ) η αποζημίωση για αγορά μηνιαίων ή ετήσιων καρτών απεριορίστων διαδρομών μέσων μαζικής μεταφοράς,

ιγ) η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/Km και με Λιανική Τιμή Προ Φόρων (ΛΤΠΦ) έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ, προς έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του φορολογικού έτους, και

ιδ) η παροχή σε είδος με τη μορφή μετοχών που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ανεξαρτήτως, εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον ασκηθεί το δικαίωμα προαίρεσης και οι μετοχές που αποκτώνται, μεταβιβαστούν μετά από τη συμπλήρωση είκοσι τεσσάρων (24) ή τριάντα έξι (36) μηνών από την απόκτησή τους ανάλογα με την περίπτωση κατ' αντιστοιχία με το άρθρο 42Α.»

Άρθρο 6. Τροποποίηση του άρθρου 15 του ΚΦΕ, σχετικά με τον φορολογικό συντελεστή

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013 αντικαθίστανται ως εξής: «1. Το φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις υποβάλλεται σε φόρο, σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Εισόδημα (Μισθοί, Συντάξεις, Επιχειρηματική Δραστηριότητα) σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής (%)
0-10.000	9%
10.001-20.000	22%
20.001-30.000	28%
30.001-40.000	36%
40.001 -	44%

Όταν το πραγματικό εισόδημα των φορολογουμένων δεν υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ και το τεκμαρτό τους εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των εννιάμιση χιλιάδων (9.500) ευρώ και εφόσον δεν ασκείται επιχειρηματική δραστηριότητα για την οποία απαιτείται η υποβολή δήλωσης έναρξης εργασιών ή ατομική αγροτική δραστηριότητα, το εισόδημα αυτό, εξαιρουμένου του εισοδήματος από κεφάλαιο και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου, και η προστιθέμενη διαφορά τεκμηρίων, φορολογούνται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο και την παράγραφο 1 του άρθρου 16. Εάν το πραγματικό εισόδημα υπερβαίνει το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, το υπερβάλλον ποσό φορολογείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 29. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για τους φορολογούμενους που διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, για το εισόδημα που απέκτησαν μετά τη διακοπή της.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται για το εισόδημα από μισθωτή εργασία που αποκτούν:

α) οι αξιωματικοί που υπηρετούν σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%), και

β) το κατώτερο πλήρωμα που υπηρετεί σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού και το οποίο φορολογείται με φορολογικό συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).

Τα ως άνω εισοδήματα φορολογούνται αυτοτελώς με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων τους μόνο γι' αυτά.

Εξαιρετικά για τους αξιωματικούς και το κατώτερο πλήρωμα, που είναι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, για το εισόδημα που αποκτούν από μισθωτή εργασία σε πλοία του Εμπορικού Ναυτικού με ελληνική σημαία, που εκτελούν αποκλειστικά διεθνείς πλόες, με την παρακράτηση του φόρου εισοδήματος που διενεργείται με τους συντελεστές των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης που διενεργείται με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 43Α του νόμου αυτού, εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση μόνο γι' αυτά.»

Άρθρο 7. Τροποποίηση των άρθρων 15 και 40 του ΚΦΕ, σχετικά με τις δαπάνες που αποδεικνύονται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής

1. Στο άρθρο 15 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα παράγραφος 6 ως εξής:

«6. α) Ως δαπάνες με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής για τους σκοπούς του παρόντος Κώδικα, θεωρούνται δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών στην ημεδαπή ή σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ., οι οποίες καταβάλλονται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως, ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, κάρτες και μέσα πληρωμής με κάρτες, πληρωμή μέσω λογαριασμού πληρωμών Παρόχων Υπηρεσιών Πληρωμών του ν. 4537/2018 και χρήση ηλεκτρονικού πορτοφολιού.

β) Το απαιτούμενο ποσό δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής για κάθε φορολογικό έτος ορίζεται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του πραγματικού εισοδήματος που προέρχεται από μισθωτή εργασία – συντάξεις και επιχειρηματική δραστηριότητα και μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ δαπανών. Στον υπολογισμό του πραγματικού εισοδήματος δεν περιλαμβάνεται το ποσό της εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α και το ποσό της διατροφής που δίδεται στον/στην διαζευγμένο/-η σύζυγο ή σε μέρος συμφώνου συμβίωσης ή/και εξαρτώμενο τέκνο, εφόσον καταβάλλεται με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής.

Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή της κλίμακας της παραγράφου 1 προσαυξάνεται κατά το ποσό που προκύπτει από τη θετική διαφορά μεταξύ του απαιτούμενου και του δηλωθέντος ποσού δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή είκοσι δύο τοις εκατό (22%). Στον φορολογούμενο του οποίου είναι κατασχεμένοι ένας ή περισσότεροι λογαριασμοί, πλην του ακατάσχετου λογαριασμού του ν. 4254/2014 (Α' 85), μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του οικείου φορολογικού έτους, το όριο δαπανών του πρώτου εδαφίου της παρούσας περίπτωσης περιορίζεται στις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ δαπανών.

γ) Η προηγούμενη περίπτωση β' δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(i) Φορολογούμενοι που έχουν συμπληρώσει το εβδομηκοστό (70ό) έτος της ηλικίας τους.

(ii) Άτομα με ποσοστό αναπηρίας ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω.

(iii) Όσοι βρίσκονται σε δικαστική συμπαράσταση.

(iv) Οι φορολογικοί κάτοικοι αλλοδαπής, που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης στην Ελλάδα.

(v) Δημόσιοι λειτουργοί και δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή, καθώς και φορολογικοί κάτοικοι Ελλάδας που διαβιούν ή εργάζονται στην αλλοδαπή.

(vi) Ανήλικοι που υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

(vii) Οι υπηρετούντες την υποχρεωτική στρατιωτική τους θητεία.

(viii) Φορολογούμενοι που κατοικούν μόνιμα σε χωριά με πληθυσμό έως 500 κατοίκους και σε νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εκτός αν πρόκειται για τουριστικούς τόπους. Ως τουριστικοί τόποι ορίζονται όσοι περιλαμβάνονται στο π.δ. 899/1976, όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 664/1977.

(ix) Οι φορολογούμενοι που είναι δικαιούχοι Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (ΚΕΑ).

(x) Οι φορολογούμενοι που βρίσκονται σε κατάσταση μακροχρόνιας νοσηλείας (πέραν των έξι (6) μηνών). (xi) Όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας και σε ψυχιατρικό κατάστημα.

(xii) Οι φυλακισμένοι.

δ) Οι δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της περίπτωσης β' του άρθρου αυτού, εφόσον περιλαμβάνονται στις ακόλουθες ομάδες του δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛ.ΣΤΑΤ.: Ομάδα 1 (Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά). Ομάδα 2 (Αλκοολούχα ποτά και καπνός).

Ομάδα 3 (Ένδυση και υπόδηση).

Ομάδα 4 (Στέγαση), εξαιρουμένων των ενοικίων.

Ομάδα 5 (Διαρκή αγαθά, είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες).

Ομάδα 6 (Υγεία).

Ομάδα 7 (Μεταφορές), εξαιρουμένης της δαπάνης για τέλη κυκλοφορίας και της αγοράς οχημάτων, πλην των ποδηλάτων.

Ομάδα 8 (Επικοινωνίες).

Ομάδα 9 (Αναψυχή, πολιτιστικές δραστηριότητες), εξαιρουμένης της αγοράς σκαφών, αεροπλάνων και αεροσκαφών.

Ομάδα 10 (Εκπαίδευση).

Ομάδα 11 (Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια). Ομάδα 12 (Άλλα αγαθά και υπηρεσίες).

ε) Το ποσό των δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής δηλώνεται ατομικά από κάθε σύζυγο ή από κάθε μέρος συμφώνου συμβίωσης. Σε περίπτωση κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, όπου καλύπτεται το απαιτούμενο ποσό δαπανών από οποιονδήποτε εκ των δύο συζύγων ή μερών συμφώνου συμβίωσης, το τυχόν πλεονάζον ποσό δύναται κατά την εκκαθάριση να μεταφερθεί στον άλλον σύζυγο ή στο άλλο μέρος συμφώνου συμβίωσης για τυχόν κάλυψη του απαιτούμενου ποσού δαπανών. Στις

περιπτώσεις κοινών τραπεζικών λογαριασμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (κάθε μορφής στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) οι πραγματικοί δικαιούχοι, οι οποίοι καθορίζονται με βάση τις πραγματικές περιστάσεις, μπορούν να χρησιμοποιούν τους εν λόγω λογαριασμούς ανάλογα με τις πραγματοποιούμενες δαπάνες τους. Τα ίδια ισχύουν και για πιστωτικές κάρτες με δικαιούχους κύρια και πρόσθετα μέλη.

στ) Σε περίπτωση που οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί και οι οποίες αφορούν καταβολές φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και ΕΝΦΙΑ, δανειακές υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ενοίκια υπερβαίνουν το εξήντα τοις εκατό (60%) τοις εκατό του πραγματικού εισοδήματος, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1β' του παρόντος, το απαιτούμενο ποσοστό δαπανών περιορίζεται στο είκοσι τοις εκατό (20%). Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι οι ανωτέρω δαπάνες έχουν καταβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, όπως ορίζονται στην περίπτωση α' της παρούσας.

ζ) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας. Με απόφαση του Διοικητή της ΑΑΔΕ καθορίζεται η διαδικασία συγκέντρωσης των απαραίτητων δεδομένων από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.»

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 40 του ν. 4172/2013 προστίθεται, μετά την κλίμακα, εδάφιο ως εξής:

«Για τα εισοδήματα από ακίνητη περιουσία που φορολογούνται σύμφωνα με την ανωτέρω κλίμακα, εφαρμόζεται αναλόγως η παράγραφος 6 του άρθρου 15.»

Άρθρο 9. Τροποποίηση του άρθρου 16 του ΚΦΕ, σχετικά με τη μείωση φόρου εισοδήματος

Οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4172/2013 αντικαθίστανται ως εξής:
«1. Ο φόρος που προκύπτει κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 μειώνεται κατά το ποσό των επτακοσίων εβδομήντα επτά (777) ευρώ για τον φορολογούμενο χωρίς εξαρτώμενα τέκνα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11. Η μείωση του φόρου ανέρχεται σε οκτακόσια δέκα (810) ευρώ για τον φορολογούμενο με ένα (1) εξαρτώμενο τέκνο, σε εννιακόσια (900) ευρώ για δύο (2) εξαρτώμενα τέκνα, σε χίλια εκατόν είκοσι (1.120) ευρώ για τρία (3) εξαρτώμενα τέκνα και σε χίλια τριακόσια σαράντα (1.340) ευρώ για τέσσερα (4) εξαρτώμενα τέκνα. Για κάθε επιπλέον εξαρτώμενο τέκνο μετά το τέταρτο, η μείωση του φόρου αυξάνεται κατά διακόσια είκοσι (220) ευρώ για κάθε επόμενο τέκνο. Εάν το ποσό του φόρου είναι μικρότερο των ποσών αυτών, η μείωση του φόρου περιορίζεται στο ποσό του αναλογούντος φόρου.

2. Για φορολογητέο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και συντάξεις, το οποίο υπερβαίνει το ποσό των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ, το ποσό της μείωσης μειώνεται κατά είκοσι (20) ευρώ ανά χίλια (1.000) ευρώ του φορολογητέου εισοδήματος από μισθούς και συντάξεις μέχρι του ποσού της μείωσης του φόρου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Οι προβλέψεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για φορολογούμενους με πέντε (5) εξαρτώμενα τέκνα και άνω.»

Άρθρο 14. Τροποποίηση του άρθρου 24 του ΚΦΕ για φορολογικές αποσβέσεις στα μη ρυπογόνα μέσα μεταφοράς

1. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) τον μισθωτή, σε περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά την έννοια των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε. δυνάμει του Κανονισμού 1606/2002 (Δ.Π.Χ.Α. – υποχρεωτική εφαρμογή Δ.Π.Χ.Α.) ή κατά την έννοια των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ε.Λ.Π.) του ν. 4308/2014.»

2. α. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, η κατηγορία «Μέσα μεταφοράς ατόμων» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Μέσα μεταφοράς ατόμων εκτός από τα μέσα μεταφοράς μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/km».

β. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς ατόμων μηδενικών ρύπων» και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται: «25%».

γ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς ατόμων χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/Km » και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται: «20%».

δ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, η κατηγορία «Μέσα Μεταφοράς Εμπορευμάτων» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων εκτός από μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/Km».

ε. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων μηδενικών ρύπων», και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται: «20%».

στ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μεταφοράς εμπορευμάτων χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/Km», και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται: «15%».

ζ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων μηδενικών ρύπων» και

στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται: «15%».

η. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέα κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης με τίτλο «Μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/Km» και στην αντίστοιχη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» τίθεται: «10%».

θ. Στη στήλη «Κατηγορία ενεργητικού επιχείρησης» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 η κατηγορία «αεροσκάφη, σιδηροδρομικοί συρμοί, πλοία και σκάφη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «αεροσκάφη, σιδηροδρομικοί συρμοί, πλοία και σκάφη εκτός από μέσα μαζικής μεταφοράς ατόμων μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 g CO₂/Km».

Άρθρο 38. Τροποποίηση του άρθρου 153 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα

Το β' εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 153 του ν. 2960/2001 (Α' 265) τροποποιείται ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή αναστέλλεται έναντι του Δημοσίου και το απόρρητο των καταθέσεων, των λογαριασμών, των κοινών λογαριασμών, των συμβάσεων και πράξεων επί παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και του περιεχομένου θυρίδων του παραβάτη σε Τράπεζες ή άλλα Πιστωτικά Ιδρύματα και δεσμεύεται το πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και κατ' ανώτατο μέχρι του εξαπλάσιου του ποσού δασμών, φόρων και λοιπών επιβαρύνσεων η διαφυγή ή μη απόδοση του οποίου διαπιστώνεται κατά τα ανωτέρω».

Άρθρο 50. Τροποποιήσεις του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 για τον Ειδικό Φόρο επί των Ακινήτων

1. Στο άρθρο 15 του ν. 3091/2002 (Α' 330), όπου αναγράφεται η φράση «οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά» αντικαθίσταται από τη φράση «ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4514/2018 (Α' 14)».

2. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του ν. 3091/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα

σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (Α´ 132), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον α.ν. 378/1968 (Α´ 82), τον ν. 27/1975 (Α´ 77), τον ν. 814/1978 (Α´ 144) και τον ν. 2238/1994 (Α´142) και πλοιοκτήτριες εμπορικών πλοίων για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικά για γραφεία, αποθήκες και χώρους εστίασης, εκγύμνασης και στάθμευσης του προσωπικού τους για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών ή που παραχωρούν δωρεάν, σύμφωνα με την άδεια εγκατάστασής τους, σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις, αποκλειστικά για τις παραπάνω χρήσεις. Επίσης, νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για ακίνητα που εκμισθώνουν σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις της παρούσας περίπτωσης, αποκλειστικά για γραφεία, αποθήκες και χώρους εστίασης, εκγύμνασης και στάθμευσης του προσωπικού τους για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών.»

Άρθρο 57. Προσδιορισμός και καταβολή τέλους ρυμουλκών και αλιευτικών πλοίων

1. Επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου σε όλα τα υπό ελληνική σημαία αλιευτικά πλοία και πλοίαρρα, καθώς και στα ρυμουλκά των οποίων ο χρόνος δραστηριοποίησης σε υπηρεσίες θαλασσίων μεταφορών δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού χρόνου δραστηριοποίησής τους. Από την υποχρέωση καταβολής του τέλους εξαιρούνται τα αμιγώς ναυαγοσωστικά πλοία που εκτελούν αποκλειστικά εργασίες διάσωσης και θαλάσσιας αρωγής.

2. Υπόχρεοι σε καταβολή του τέλους είναι:

α) οι πλοιοκτήτες ή πλοιοκτήτριες εταιρείες των πλοίων της παραγράφου 1 που είναι εγγεγραμμένοι στο οικείο νηολόγιο ή λεμβολόγιο, ανεξάρτητα από την κατοικία ή τη διαμονή ή την έδρα αυτών στην ημεδαπή ή αλλοδαπή, ή ο νόμιμος εκπρόσωπός τους που έχει αποδεχθεί εγγράφως τον διορισμό του,

β) κάθε πρόσωπο που κατ' εντολή του πλοιοκτήτη ή οποιασδήποτε αρχής ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία, διαχειρίζεται το πλοίο και εισπράττει ναύλους. Οι ως άνω ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον έκαστος για την πληρωμή του τέλους.

3. Το τέλος για τα ρυμουλκά της παραγράφου 1 υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα, με βάση τη συνολική ιπποδύναμη αυτών:

Συνολική ισχύς πλοίου σε ίππους (BHP)	Ετήσιο τέλος σε ευρώ
μέχρι 500	6.000
από 501 μέχρι 1000	6.500
από 1001 μέχρι 1500	7.000
από 1501 μέχρι 2000	8.000

από 2001 μέχρι 2500	9.000
από 2501 μέχρι 3000	10.000
από 3001 μέχρι 3500	11.000
από 3501 μέχρι 4000	12.000
από 4001 μέχρι 4500	13.000
από 4501 μέχρι 5000	14.000
από 5001 και άνω	15.000

4. Το τέλος για τα αλιευτικά πλοία και πλοιάρια υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα, με βάση το ολικό μήκος αυτών:

Ολικό μήκος πλοίου σε μέτρα	Ετήσιο τέλος σε ευρώ
μέχρι 6	100
από 6,01 μέχρι 8	150
από 8,01 μέχρι 10	225
από 10,01 μέχρι 12	338
από 12,01 μέχρι 15	506
από 15,01 μέχρι 18	759
από 18,01 μέχρι 24	1.139
από 24,01 μέχρι 30	1.709
από 30,01 μέχρι 36	2.563
από 36,01 μέχρι 45	3.844
από 45,01 και άνω	5.767

5. Η επιβολή του τέλους έχει εφαρμογή από τη νηολόγηση των πλοίων της παραγράφου 1 σε ελληνικό λιμένα και μέχρι τον χρόνο κατά τον οποίο λαμβάνει χώρα το γεγονός που επιβάλλει τη διαγραφή τους από το νηολόγιο. Ειδικά για τα ρυμουλκά, ο χρόνος αναμονής αυτών μέσα στο έτος εξομοιώνεται με το είδος των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν μέχρι να τεθούν σε αναμονή, οι οποίες μπορεί να συνιστούσαν ή όχι θαλάσσιες μεταφορές. Οι υπηρεσίες ρυμούλκησης που εκτελούνται σε λιμένες, καθώς και αυτές που αφορούν στην παροχή βοήθειας σε αυτοκινούμενο σκάφος για να προσλιμενιστεί ή να διέλθει διώρυγα δεν συνιστούν θαλάσσιες μεταφορές.

6. Για τα έτη έναρξης ή διακοπής της εκμετάλλευσης των πλοίων της παραγράφου 1, το τέλος υπολογίζεται ανάλογα με τις ημέρες εκμετάλλευσης αυτών μέσα στο έτος. Σε

περίπτωση πλήρους αποδεδειγμένης αργίας λόγω επισκευών ή ελλείψεως εργασιών των πλοίων αυτών για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις είκοσι (20) συνεχείς ημέρες ανά έτος εκμετάλλευσης, το τέλος μειώνεται ανάλογα με τις ημέρες αργίας. Για τη μείωση του τέλους λόγω αργίας του πλοίου απαιτείται η υποβολή από τον φορολογούμενο σχετικής αίτησης συνοδευόμενης από τα απαραίτητα δικαιολογητικά στην αρμόδια για το πλοίο φορολογική αρχή και η έγκριση από αυτή, πριν την υποβολή της αρχικής εμπρόθεσμης δήλωσης απόδοσης του τέλους για το έτος που έλαβε χώρα η αργία.

7. Για την απόδοση του τέλους, οι υπόχρεοι που είναι εγγεγραμμένοι στο νηολόγιο ή λεμβολόγιο την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, υποβάλλουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Μαρτίου του επόμενου έτους, δήλωση στην αρμόδια για το πλοίο φορολογική αρχή με την οποία γίνεται άμεσος προσδιορισμός αυτού. Η καταβολή του τέλους γίνεται σε δύο (2) δόσεις στο έτος υποβολής της δήλωσης και ειδικότερα, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των μηνών Ιουνίου και Οκτωβρίου αντίστοιχα.

8. Σε περίπτωση μεταβίβασης της κυριότητας του πλοίου, η δήλωση του αναλογούντος τέλους από το πρόσωπο που μεταβιβάζει το πλοίο, υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου από τη μεταβίβαση μήνα και η καταβολή γίνεται εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μεθεπόμενου από τη μεταβίβαση μήνα. Ο αποκτών είναι εξ ολοκλήρου υπόχρεος σε καταβολή του τέλους που βαρύνει το πλοίο από τον χρόνο της μεταβίβασης και μετά.

9. Σε περίπτωση διακοπής εργασιών της εκμετάλλευσης του πλοίου και διαγραφής αυτού από το νηολόγιο ή λεμβολόγιο, ο πλοιοκτήτης υποβάλλει δήλωση του τέλους για το ποσό που αναλογεί μέχρι τον χρόνο κατά τον οποίο λαμβάνει χώρα το επιβάλλον τη διαγραφή του από το νηολόγιο γεγονός. Οι προθεσμίες υποβολής της δήλωσης και της καταβολής είναι οι ίδιες με εκείνες της μεταβίβασης του πλοίου κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο.

10. Ειδικά οι πλοιοκτήτες ρυμουλκών που είναι εγγεγραμμένοι στο νηολόγιο την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, υποχρεούνται μέχρι το τέλος του μηνός Φεβρουαρίου του επόμενου έτους αντίστοιχα και πριν την υποβολή των δηλώσεων του τέλους, να υποβάλουν υπεύθυνη δήλωση μαζί με κατάσταση με τα στοιχεία όλων των ρυμουλκών κυριότητάς τους, διαχωρίζοντας αυτά σε υπαγόμενα και μη στο τέλος, στην αρμόδια για το πλοίο φορολογική αρχή.

11. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής δήλωσης από τον υπόχρεο του τέλους ή υποβολής από αυτόν εκπρόθεσμης ή ανακριβούς δήλωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 4174/2013 (Α'170).

12. Με την καταβολή του τέλους εξαντλείται κάθε άλλη φορολογική υποχρέωση των ως άνω φυσικών ή/και νομικών προσώπων από κάθε φόρο, εισφορά, τέλος, κράτηση ή οποιαδήποτε άλλη φορολογικής φύσης επιβάρυνση, εκτός από την επιβολή της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης για το εισόδημα από την εκμετάλλευση των πλοίων αυτών. Ως εισόδημα απαλλασσόμενο νοείται και η υπεραξία πραγματοποιούμενη από εκποίηση

πλοίου, είσπραξη ασφαλιστικής αποζημίωσης ή είσπραξη από οποιαδήποτε άλλη αιτία.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, η διαδικασία για τη βεβαίωση και είσπραξη του τέλους, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι προϋποθέσεις αναγνώρισης της αργίας και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για αυτή, ο τρόπος προσδιορισμού του χρόνου δραστηριοποίησης των ρυμουλκών στις θαλάσσιες μεταφορές, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 58. Ρυθμίσεις θεμάτων φορολογίας πλοίων δεύτερης κατηγορίας του ν. 27/1975

1. Οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 27/1975 (Α' 77) αντικαθίστανται ως εξής:
«Άρθρο 12

Υπολογισμός φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας

1. Ο φόρος πλοίων δεύτερης κατηγορίας του άρθρου 3 του παρόντος νόμου υπολογίζεται ετησίως ανά κόρο ολικής χωρητικότητας (GROSS) αυτού και καταβάλλεται σε ευρώ με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κλίμακα σε κόρους ολικής χωρητικότητας	Φορολογικός συντελεστής κλίμακας σε ευρώ ανά κόρο ολικής χωρητικότητας	Φόρος κλίμακας (σε ευρώ)	Συνολική χωρητικότητα σε κόρους (GROSS)	Συνολικός ετήσιος φόρος (σε ευρώ)
20	0,90	18,00	20	18,00
30	1,05	31,50	50	49,50
50	1,14	57,00	100	106,50
Για κόρους άνω των 100	1,20			

Ορίζεται ελάχιστο ποσό φόρου διακόσια (200) ευρώ σε περίπτωση που ο υπολογιζόμενος φόρος πλοίου με βάση την παραπάνω κλίμακα είναι μικρότερος από το ποσό αυτό, με εξαίρεση τα αλιευτικά πλοία και τα ρυμουλκά του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου που υπάγονται σε μηδενικό συντελεστή.

2. Ο κατά την προηγούμενη παράγραφο υπολογιζόμενος φόρος, πολλαπλασιάζεται με τους ακόλουθους συντελεστές ανά είδος πλοίου:

α. Για επαγγελματικά πλοία αναψυχής και τουριστικά ημερόπλοια, με συντελεστή 5.
β. Για πλοία πόντισης και συντήρησης καλωδίων και αγωγών, πλοία θαλασσίων ερευνών, γεωτρήσεων και αντλήσεων με συντελεστή 1.

γ. Για ρυμουλκά πλοία, ναυαγοσωστικά, πλοηγίδες, πυροσβεστικά και πλοία καθαρισμού και απορρύπανσης θαλασσών, με συντελεστή 10. Ειδικά, για τα ρυμουλκά, των οποίων ο χρόνος δραστηριοποίησης σε υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού χρόνου δραστηριοποίησής τους, ο υπολογιζόμενος φόρος πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 0.

δ. Για βυθοκόρους, φορτηγίδες, και γερανοφόρα πλοία, με συντελεστή 1.

ε. Για πλοία εφοδιαστικά, ψυγεία, φαρόπλοια, σλέπια, με συντελεστή 1.

στ. Για ιδιωτικά πλοία αναψυχής, με συντελεστή 5.

ζ. Για πλοία εκπαιδευτικά και πλοία επιστημονικών ερευνών, με συντελεστή 1.

η. Για επιβατηγά και φορτηγά πλοία δεύτερης κατηγορίας, με συντελεστή 1.

θ. Για αλιευτικά πλοία, με συντελεστή 0.

3. Ο φόρος που προκύπτει από τις παραγράφους 1 και 2 μειώνεται ως εξής:

Πλοία δρομολογημένα σε τακτικές γραμμές μεταξύ ελληνικών και λιμένων αλλοδαπής ή και μόνο μεταξύ λιμένων αλλοδαπής (επί τοις εκατό)	Επιβατηγά πλοία (μηχανοκίνητα, Ιστιοφόρα και ανεξαρτήτως υλικού αυτών) (επί τοις εκατό)
50	60

Προκειμένου περί πλοίων που εμπίπτουν σε περισσότερες από μία περιπτώσεις της παραγράφου αυτής, ενεργείται μία μόνο μείωση φόρου, η ευνοϊκότερη για τον υπόχρεο. Ο φόρος που προκύπτει κατά το έτος έναρξης ή διακοπής της εκμετάλλευσης του πλοίου περιορίζεται ανάλογα με τις ημέρες εκμετάλλευσής του. Ο φόρος υπολογίζεται κατ' ανάλογο τρόπο και στην περίπτωση πλήρως αποδεδειγμένης αργίας λόγω επισκευών ή ελλείψεως εργασιών του πλοίου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του νόμου αυτού.»

2. Οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 27/1975 αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 17

Βεβαίωση και καταβολή του φόρου πλοίων δεύτερης κατηγορίας

1. Η φορολογική διοίκηση εκδίδει πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου ετησίως για το προηγούμενο έτος, βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της.

2. Ο φόρος καταβάλλεται σε δύο (2) δόσεις μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του δευτέρου και του τέταρτου μήνα από την έκδοση της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

3. Εάν η έκδοση πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου πραγματοποιηθεί στους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο ή σε επόμενο από το οριζόμενο έτος βεβαίωσης, ο φόρος καταβάλλεται εφάπαξ, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μεθεπόμενου της έκδοσης μήνα.

4. Εφόσον μεταγενέστερα προκύψει περίπτωση αιτήματος από τον υπόχρεο για μείωση του βεβαιωμένου φόρου λόγω αργίας του πλοίου ή για μεταβολή του φόρου αυτού λόγω αντίστοιχης μεταβολής των κόρων ολικής χωρητικότητας (κ.ο.χ.) του πλοίου μετά από νέα καταμέτρηση, η φορολογική διοίκηση εκδίδει πράξη επανυπολογισμού του φόρου. Σε περίπτωση καταστροφής του πλοίου η φορολογική διοίκηση προβαίνει στην έκπτωση των βεβαιωμένων φόρων για το χρονικό διάστημα μετά την καταστροφή του.

5. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την απόδειξη της καταστροφής του πλοίου.

6. Σε περίπτωση διατήρησης της ελληνικής σημαίας έπειτα από μεταβίβαση πλοίου, ο φόρος πλοίων βαρύνει τον νέο πλοιοκτήτη και υπολογίζεται από την ημερομηνία μεταβίβασης με βάση τις ημέρες εντός του οικείου φορολογικού έτους. Για την μεταβίβαση πλοίου εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 και 19 του ίδιου νόμου.»

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 41 του ν. 3182/2003 (Α' 220) αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 41

1. Ο φόρος που επιβάλλεται στα ιδιωτικά και επαγγελματικά πλοία αναψυχής, καθώς και στα τουριστικά ημερόπλοια με ελληνική σημαία, ορίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 12 του ν. 27/1975 (Α' 77).

2. Οι απαλλαγές και οι μειώσεις από τον φόρο, που ορίζονται στα άρθρα 12 και 13 του ν.

27/1975, δεν ισχύουν για τα επαγγελματικά πλοία αναψυχής και τα τουριστικά ημερόπλοια, με εξαίρεση την απαλλαγή που ορίζεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 13 του νόμου αυτού.»

Άρθρο 59. Ρυθμίσεις για την εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων

1. Το εδάφιο 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων οποιουδήποτε τύπου ή μορφής, ασχολούμενα αποκλειστικά με τη διαχείριση, εκμετάλλευση, ναύλωση, ασφάλιση, διακανονισμό αβαριών, μεσιτεία αγοραπωλησιών ή ναυπηγήσεων ή ναυλώσεων ή ασφαλίσεων πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία, πάνω από πεντακόσιους (500) κόρους ολικής χωρητικότητας, εξαιρουμένων των επιβατηγών ακτοπλοϊκών πλοίων και των εμπορικών πλοίων που εκτελούν εσωτερικούς πλόες, **καθώς και με την αντιπροσώπευση πλοιοκτητριών εταιριών ή ναυλωτριών γυμνών πλοίων (bareboat charterers) ή μισθωτριών εταιριών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees), όπως και των επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο εργασιών τις ίδιες με τις παραπάνω αναφερόμενες δραστηριότητες**, δύνανται, υποβάλλοντας σχετική αίτηση στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, να εγκαθίστανται στην Ελλάδα κατόπιν άδειας που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 25 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής: «**7. Οι διατάξεις του ν. 791/1978 (Α'109) έχουν εφαρμογή και επί των αλλοδαπών εταιριών πλοιοκτητριών πλοίων ή ναυλωτριών γυμνών πλοίων (bareboat charterers) ή μισθωτριών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees) με ξένη σημαία, εφόσον τα πλοία τους διαχειρίζονται ή διαχειρίζονταν γραφεία ή υποκαταστήματα εταιριών του παρόντος άρθρου.**»

Άρθρο 60. Ρυθμίσεις για τη φορολογία πλοίων υπό ξένη σημαία

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 26 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Ο φόρος βαρύνει τους πλοιοκτήτες ή πλοιοκτήτριες εταιρείες ή τις ναυλώτριες εταιρείες γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή τις μισθώτριες εταιρείες πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees) ή τις εταιρείες στις οποίες ανήκει η κυριότητα του πλοίου για τα πλοία υπό ξένη σημαία, τα οποία έχουν τεθεί υπό τη διαχείριση ημεδαπών ή αλλοδαπών εταιριών οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου. Οι ως άνω διαχειρίστριες εταιρείες είναι υπόχρεες για την καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου αλληλέγγυα με τις πλοιοκτήτριες εταιρείες ή τις ναυλώτριες εταιρείες γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή τις μισθώτριες εταιρείες πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees) που τους έχουν αναθέσει τη διαχείριση των πλοίων αυτών ανάλογα με την περίπτωση. Σε

περίπτωση που η διαχείριση του πλοίου γίνεται από περισσότερες της μίας διαχειρίστριες εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, οι διαχειρίστριες εταιρείες ευθύνονται εις ολόκληρον για την καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου. Σε περίπτωση που η πλοιοκτήτρια εταιρεία ή η ναυλώτρια εταιρεία γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή η μισθώτρια εταιρεία πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee) αλλάξει τη διαχειρίστρια εταιρεία στην οποία έχει αναθέσει τη διαχείριση πλοίου της υπό ξένη σημαία, η διαχειρίστρια εταιρεία ευθύνεται για την καταβολή του φόρου που αναλογεί στο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ασκούσε τη διαχείριση του συγκεκριμένου πλοίου. Σε περίπτωση εκούσιας μεταβίβασης της κυριότητας του πλοίου υπό ξένη σημαία, το οποίο μετά τη μεταβίβαση παραμένει υπό τη διαχείριση ελληνικής ή αλλοδαπής εταιρείας εγκατεστημένης στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, ο φόρος του παρόντος άρθρου βαρύνει τον νέο πλοιοκτήτη από την ημερομηνία της μεταβίβασης, ενώ ο νέος πλοιοκτήτης είναι εις ολόκληρον υπόχρεος με τα πρόσωπα που είναι υπόχρεα για την καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου που βαρύνει το πλοίο μέχρι το χρόνο της μεταβίβασης.»

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 26 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Η δήλωση και η καταβολή του φόρου του παρόντος άρθρου γίνεται κατ' ανάλογη εφαρμογή των προβλεπόμενων στον παρόντα νόμο για το φόρο που επιβάλλεται στα πλοία υπό ελληνική σημαία. Σε περίπτωση που η διαχείριση πλοίου υπό ξένη σημαία ανατεθεί σε διαχειρίστρια εταιρεία εγκατεστημένη στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου μετά την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους, οφείλεται φόρος από την επόμενη ημέρα της ανάθεσης της διαχείρισης σε τόσα δωδέκατα, όσοι οι μήνες μέχρι το τέλος του έτους. Η δήλωση και καταβολή του φόρου διενεργείται από διαχειρίστρια εταιρεία στο όνομα και για λογαριασμό της πλοιοκτήτριας εταιρείας ή της ναυλώτριας εταιρείας γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή της μισθώτριας εταιρείας πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee), ανάλογα με την περίπτωση. Από το ποσό του φόρου του παρόντος άρθρου εκπίπτει ο φόρος χωρητικότητας (tonnage tax) ή οποιαδήποτε παρόμοια επιβάρυνση που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε για το πλοίο υπό ξένη σημαία και μέχρι του ποσού του φόρου που οφείλεται στην Ελλάδα.»

3. Η παράγραφος 9 του άρθρου 26 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής: «9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης του φόρου του παρόντος άρθρου, η διαδικασία επιβολής του φόρου στο όνομα της πλοιοκτήτριας εταιρείας ή της ναυλώτριας εταιρείας γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή της μισθώτριας εταιρείας πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee), ή της εταιρείας στην οποία ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο και καταβολής αυτού. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζεται η διαδικασία υποβολής της ετήσιας συγκεντρωτικής δήλωσης και των συμπληρωματικών δηλώσεων της διαχειρίστριας εταιρείας στη Φορολογική Διοίκηση με κοινοποίηση στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία υποχρέωση των παραπάνω επιχειρήσεων για την επιβολή του φόρου.»

4. Η παράγραφος 11 του άρθρου 26 του ν. 27/1975 αντικαθίσταται ως εξής: «11. Ο κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου επιβαλλόμενος φόρος εξαντλεί κάθε υποχρέωση της εταιρείας πλοιοκτήτριας πλοίου, της ναυλώτριας εταιρείας γυμνού πλοίου

(bareboat charterer) ή της μισθώτριας εταιρείας πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee), ή της εταιρείας στην οποία ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο υπό ξένη σημαία, το οποίο τελεί υπό την εκμετάλλευση ή διαχείριση ημεδαπής ή αλλοδαπής εταιρείας, εγκατεστημένης στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του παρόντος νόμου, έναντι οποιουδήποτε φόρου, τέλους, εισφοράς ή κράτησης στο εισόδημα που αποκτάται στο εξωτερικό από την εκμετάλλευση του πλοίου, του οποίου είναι πλοιοκτήτρια ή ναυλώτρια εταιρεία γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή μισθώτρια εταιρεία πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee), ή εταιρεία στην οποία ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο. Η ίδια απαλλαγή από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση ισχύει και για τους μετόχους ή εταίρους των ως άνω εταιρειών, μέχρι φυσικού προσώπου, για το εισόδημα που αποκτούν με τη μορφή διανομής καθαρών κερδών ή μερισμάτων, είτε απευθείας είτε από εταιρείες χαρτοφυλακίου (holding companies), ανεξαρτήτως του αριθμού των εταιρειών χαρτοφυλακίου που παρεμβάλλονται μεταξύ της πλοιοκτήτριας εταιρείας ή της ναυλώτριας εταιρείας γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή της μισθώτριας εταιρείας πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee), ή της εταιρείας στην οποία ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο και του τελικού μετόχου ή εταίρου. Περαιτέρω, απαλλάσσεται από κάθε φόρο η μεταβίβαση από οποιαδήποτε αιτία μετοχών ή μεριδίων ημεδαπών ή αλλοδαπών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων υπό ελληνική ή ξένη σημαία, καθώς και εταιρειών χαρτοφυλακίου (holding companies) που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα, τις μετοχές ή τα μερίδια των ως άνω πλοιοκτητριών εταιρειών ή ναυλωτριών εταιρειών γυμνού πλοίου (bareboat charterers) ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees) ή εταιρειών στις οποίες ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο. Επίσης απαλλάσσονται από το φόρο τα κέρδη ναυτικής εταιρείας του ν. 959/1979 (Α' 192), καθώς και τα μερίσματα που διανέμει αυτή, εφόσον έχει υπαχθεί στο άρθρο 25 του παρόντος νόμου και εκμεταλλεύεται ή διαχειρίζεται πλοίο με ελληνική ή ξένη σημαία.»

Άρθρο 61. Ρυθμίσεις για τη ναύλωση γυμνού πλοίου

1. Μετά το άρθρο 26α του ν. 27/1975 προστίθενται νέα άρθρα 26 β και 26 γ ως εξής:
«Άρθρο 26β Ναύλωση γυμνού πλοίου

1. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των υπαγόμενων σε φόρο χωρητικότητας πλοιοκτητριών εταιρειών, καθώς και τελικών μετόχων ή εταίρων αυτών μέχρι φυσικού προσώπου, που απορρέουν από την εκμετάλλευση των πλοίων και τη φορολογική μεταχείριση αυτών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επεκτείνονται για φορολογικούς σκοπούς και στις ναυλώτριες εταιρείες γυμνών πλοίων, τις μισθώτριες εταιρείες πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση, καθώς και στους τελικούς μετόχους και εταίρους αυτών, μέχρι φυσικού προσώπου με τα οριζόμενα στο άρθρο αυτό.

2. Στις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν υπάγονται οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης πλοίων.

3. Ο υπολογισμός του φόρου πλοίων και των κατά περίπτωση μειώσεων αυτού που βαρύνει τα υπαγόμενα σε φόρο χωρητικότητας πρόσωπα του παρόντος άρθρου, γίνεται με τα ίδια κριτήρια, τις προϋποθέσεις, τους συντελεστές και τα κλιμάκια που προβλέπονται για τις υπαγόμενες σε φόρο χωρητικότητας πλοιοκτήτριες εταιρείες από τις

διατάξεις του παρόντος νόμου και τις εκδιδόμενες δυνάμει του άρθρου 13 του ν.δ. 2687/1953 περί εγκριτικών πράξεων νηολόγησης, ανάλογα με τη σημαία του πλοίου και την κατηγορία αυτού κατά περίπτωση. Στην περίπτωση ναύλωσης γυμνού πλοίου ή μίσθωσης πλοίου με χρηματοδοτική μίσθωση ο φόρος πλοίων υπολογίζεται με βάση τη χρονική διάρκεια ναύλωσης ή μίσθωσης αντίστοιχα. Για την υποβολή της δήλωσης, τη βεβαίωση και την καταβολή του φόρου πλοίων, καθώς και τις προθεσμίες αυτών εφαρμόζονται τα οριζόμενα στις διατάξεις του νόμου αυτού και του άρθρου 122 του ν. 4446/2016 (Α' 240) κατά περίπτωση.

4. α. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα που συνδέονται με την υπαγωγή στον φόρο χωρητικότητας των προσώπων στα οποία ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

β. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, κατά περίπτωση, τα οποία υποβάλλονται στη Φορολογική Διοίκηση και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Άρθρο 26γ

Τα δικαιώματα του πλοιοκτήτη ή της πλοιοκτήτριας εταιρείας, καθώς και του τελικού μετόχου ή εταίρου μέχρι φυσικού προσώπου, που απορρέουν από την εκμετάλλευση του πλοίου και τη φορολογική μεταχείριση αυτού υπό τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επεκτείνονται και στις ναυλώτριες εταιρείες γυμνών πλοίων (bareboat charterers), τις μισθώτριες εταιρείες πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees), τις εταιρείες στις οποίες ανήκει κατά κυριότητα το πλοίο, καθώς και στους τελικούς μετόχους και εταίρους αυτών μέχρι φυσικού προσώπου.»

2. Το άρθρο 35 του ν. 814/1978 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35

Απαλλαγή εισοδήματος κτώμενου από εταιρία χαρτοφυλακίου

Απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά ή κράτηση το εισόδημα που αποκτάται από εταίρους ή μετόχους Εταιρειών Χαρτοφυλακίου (holding companies), οι οποίες έχουν αποκλειστικά άμεσα ή έμμεσα, μετοχές εταιρειών πλοιοκτητριών πλοίων με ελληνική σημαία ή ξένη σημαία ή μετοχές ναυλωτριών εταιρειών γυμνού πλοίου (bareboat charterers) ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees), εφόσον οι πλοιοκτήτριες εταιρείες είναι συμβεβλημένες με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο ή η εκμετάλλευση ή η διαχείριση των σχετικών πλοίων γίνεται από ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση εγκατεστημένη στην Ελλάδα με βάση το άρθρο 25 του ν. 27/1975, όπως ισχύει. Η κατοχή αποκλειστικά μετοχών πλοιοκτητριών εταιρειών πλοίων ή ναυλωτριών εταιρειών γυμνού πλοίου (bareboat charterers) ή μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees), με ελληνική ή ξένη σημαία από τις Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding Companies) αποδεικνύεται ως εξής: (α) με την προσκόμιση σχετικών πιστοποιητικών της αρμόδιας Δημόσιας Αρχής της καταστατικής έδρας των εταιρειών, στο οποίο θα πρέπει να αναφέρονται η επωνυμία κάθε πλοιοκτήτριας εταιρείας ή ναυλώτριας εταιρείας γυμνού πλοίου (bareboat charterer)

ή μισθώτριας εταιρείας πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee), στην οποία μετέχουν οι Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding companies), όπως και το όνομα και τα λοιπά στοιχεία ταυτότητας των πλοίων που ανήκουν σε κάθε πλοιοκτήτρια εταιρεία ή που ναυλώνεται από την ναυλώτρια εταιρεία γυμνού πλοίου (bareboat charterer) ή που μισθώνεται από μισθώτρια εταιρεία πλοίου υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessee). Η αρμοδιότητα της αλλοδαπής Δημόσιας Αρχής για την έκδοση των πιστοποιητικών βεβαιώνεται από το Υπουργείο Εξωτερικών ή την Ελληνική Προξενική Αρχή είτε (β) με την προσκόμιση πιστοποιητικών από τα οποία να προκύπτει ότι, οι Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding companies) είναι σε ισχύ (good standing), καθώς και αντίγραφο πρακτικού των Δ.Σ. των Εταιρειών Χαρτοφυλακίου, από το οποίο πρακτικό να προκύπτει η επωνυμία των πλοιοκτητριών εταιρειών ή των ναυλωτριών εταιρειών γυμνού πλοίου (bareboat charterers) ή των μισθωτριών εταιρειών πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees), στις οποίες μετέχουν, το όνομα, η σημαία και ο λιμένας νηολόγησης του πλοίου ή των πλοίων, και το οποίο πρακτικό θα πρέπει να είναι θεωρημένο από την οικεία Προξενική Αρχή της χώρας της καταστατικής έδρας των Εταιρειών Χαρτοφυλακίου (holding companies) που εδρεύει στην Ελλάδα.

Ειδικά οι συμβεβλημένες με το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο πλοιοκτήτριες εταιρείες πλοίων με ξένη σημαία υποχρεούνται να προσκομίζουν και πιστοποιητικό του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου, από το οποίο να αποδεικνύεται ότι τα ως άνω πλοία τους είναι συμβεβλημένα με αυτό.»

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του ν. 791/1978 αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Ναυτιλιακές εταιρείες, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τους νόμους αλλοδαπών κρατών, εφόσον είναι ή ήταν κατά το παρελθόν πλοιοκτήτριες ή διαχειρίστριες πλοίων ή ναυλομεσιτικές ή ναυλώτριες γυμνών πλοίων (bareboat charterers) ή μισθώτριες πλοίων υπό χρηματοδοτική μίσθωση (ship lessees), υπό ελληνική ή ξένη σημαία ή είναι εγκατεστημένες ή θα εγκατασταθούν στην Ελλάδα δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του ν. 27/1975 ή των α.ν. 89/1967 και 378/1968, διέπονται ως προς τη σύσταση και την ικανότητα δικαίου από το δίκαιο του κράτους της καταστατικής τους έδρας, ανεξάρτητα από τον τόπο από τον οποίο διευθύνονται ή διευθύνονταν, συνολικώς ή μερικώς οι υποθέσεις τους.

Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και για τις Εταιρείες Χαρτοφυλακίου (holding companies) των παραπάνω εταιρειών.»

Άρθρο 64. Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4321/2015 σχετικά με την αλληλέγγυα ευθύνη για ασφαλιστικές εισφορές

Η παράγραφος 1 του άρθρου 31 του ν. 4321/2015 (Α' 32) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα πρόσωπα που είναι νόμιμοι εκπρόσωποι, πρόεδροι, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 4174/2013

(Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας, Α' 170), κατά τον χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα και εις ολόκληρον για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, πρόσθετων τελών, προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α. τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής του είτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης του νομικού προσώπου,

β. οι οφειλές κατέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά τη διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων, με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων. Αν οι οφειλές διαπιστώνονται μετά από έλεγχο, ως αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα κατά την έννοια της παραγράφου αυτής, νοούνται μόνο τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των στοιχείων α' και γ' κατά το έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτές. Σε περίπτωση που οι υπό παρ.1 οφειλές έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει και τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των στοιχείων α' και γ' κατά τον χρόνο που κάθε δόση της ρύθμισης κατέστη ληξιπρόθεσμη ή η ρύθμιση απωλέσθηκε. Για τα ποσά των τόκων, των προσαυξήσεων, των προστίμων και των λοιπών χρηματικών κυρώσεων, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει τα πρόσωπα που είναι αλληλεγγύως υπεύθυνα για την κύρια οφειλή επί της οποίας υπολογίζονται και επιβάλλονται τα ποσά αυτά,

γ. οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων. Το βάρος απόδειξης για την μη ύπαρξη υπαιτιότητας, φέρουν τα υπό παραγράφου 1 πρόσωπα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας δύνανται να ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας. Στα νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που συγχωνεύονται, ευθύνεται αλληλεγγύως με τα παραπάνω πρόσωπα για την πληρωμή των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών και των επ' αυτών τόκων, προστίμων και προσαυξήσεων και οποιωνδήποτε χρηματικών κυρώσεων του διαλυόμενου νομικού προσώπου και εκείνο ή εκείνη η νομική οντότητα που το απορρόφησε ή το νέο νομικό πρόσωπο ή η νέα νομική οντότητα που συστήθηκε, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσής τους.»

Άρθρο 65. Λοιπές διατάξεις

1. Στη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του ν.δ. 420/1970 (Α' 27) η φράση «Το ετήσιο μίσθωμα για την εκμίσθωση δημόσιων ιχθυοτρόφων υδάτων σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς με τη διαδικασία της απευθείας μίσθωσης συνίσταται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της αξίας των αλιευμάτων του μισθωμένου ιχθυοτρόφου ύδατος που αλιεύονται από τον μισθωτή αλιευτικό συνεταιρισμό» αντικαθίσταται ως εξής: «Το ετήσιο μίσθωμα για την εκμίσθωση δημόσιων ιχθυοτρόφων υδάτων σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς με τη διαδικασία της απευθείας μίσθωσης συνίσταται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των αλιευμάτων του μισθωμένου ιχθυοτρόφου ύδατος που αλιεύονται από τον μισθωτή αλιευτικό συνεταιρισμό.»

2. Η προθεσμία της παραγράφου 14 του άρθρου 39 του ν. 4030/2011 προκειμένου οι

οικοδομικοί συνεταιρισμοί να εναρμονίσουν τα καταστατικά τους, παρατείνεται έως 3.11.2020.

3. Στο τέλος της παραγράφου 3γ του άρθρου 6 του ν. 4410/2016 (Α' 141) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η θητεία του προσωπικού που έχει μετακινηθεί ή αποσπαστεί στο Σ.Ε.Κ. κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, ανανεώνεται για ένα (1) έτος από την ημερομηνία λήξης της, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων χωρίς να απαιτείται προηγούμενη γνώμη των οικείων Υπηρεσιακών Συμβουλίων.»

4. Για τους ελέγχους και τις ελεγκτικές εργασίες που διενεργούνται από τις οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων (ΓΔΕΣΠ) και της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσιονομικών Ελέγχων (ΓΔΔΕ) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, καθορίζεται αποζημίωση με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι δικαιούχοι, οι όροι, οι προϋποθέσεις, το ύψος και τα δικαιολογητικά για την καταβολή της αποζημίωσης του προηγούμενου εδαφίου.

5. Οι κάθε είδους δαπάνες Υπηρεσιών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων που διενεργήθηκαν από 1.1.2019 έως και την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και απλήρωτων υποχρεώσεων προηγούμενων ετών, θεωρούνται νόμιμες, κατά παρέκκλιση των διατάξεων περί ανάληψης υποχρεώσεων και κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, και δύνανται να καταβάλλονται σε βάρος των πιστώσεων όλων των ειδικών φορέων του προϋπολογισμού της ΑΑΔΕ για τα οικονομικά έτη 2019 και 2020.

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 139 του ν. 4635/2019 (Α' 167) αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την εν λόγω απόφαση καθορίζεται ο προϋπολογισμός του προγράμματος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο έκτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 134 του παρόντος, και μπορεί να προσδιορίζονται και άλλοι δικαιούχοι των ενεργειών.»

Άρθρο 66. Μεταβατικές διατάξεις και έναρξη εφαρμογής

1. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 2 και 3 του παρόντος εφαρμόζονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 4 του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται για τις παροχές σε είδος που λαμβάνονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

3. Οι διατάξεις των περιπτώσεων ιβ', ιγ' και ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με το άρθρο 5 του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις παροχές σε είδος που λαμβάνονται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 6 του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 15 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 40 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 7 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται και για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.

6. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 15 και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίσταται με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 9 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

8. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 21 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με το άρθρο 10 εφαρμόζονται από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

9. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης γ' του άρθρου 22 του ν. 4172/2013, οι οποίες προστίθενται με την παράγραφο 2 του άρθρου 11 του παρόντος εφαρμόζονται για δαπάνες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

10. Οι διατάξεις του άρθρου 22B του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με το άρθρο 12 εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

11. Οι διατάξεις της περίπτωσης ιε' του άρθρου 23 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται αντιστοίχως με το άρθρο 13 εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

12.α. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 24, οι οποίες αντικαθίστανται με την παράγραφο 1 του άρθρου 14 του παρόντος εφαρμόζονται για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτονται από την 1.1.2020 και μετά.
β. Οι διατάξεις για τις κατηγορίες του ενεργητικού επιχείρησης με τα αντίστοιχα ποσοστά αποσβέσεων στη στήλη «Συντελεστής φορολογικής απόσβεσης (% ανά φορολογικό έτος)» του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 24, οι οποίες αντικαθίστανται ή προστίθενται με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 14 του παρόντος εφαρμόζονται για αποσβέσεις που αφορούν σε φορολογικά έτη από 1.1.2020 και μετά.

13. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, οι οποίες αντικαθίστανται με το άρθρο 15 του παρόντος, ισχύουν για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά ανεξάρτητα από τον χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε η απαίτηση. Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και στην περίπτωση που έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας.

14. Οι διατάξεις του άρθρου 39B, το οποίο προστίθεται με το άρθρο 16 του παρόντος, εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 έως και 31.12.2022.

15. Οι διατάξεις του άρθρου 42A του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με το άρθρο 17 του παρόντος, ισχύουν για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

16. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 43A του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 18 του παρόντος, εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

17. Οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με τις διατάξεις του άρθρου 19 του παρόντος, εφαρμόζονται για δωρεές που πραγματοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.

18. α. Οι διατάξεις του άρθρου 48A του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με το άρθρο 20 του παρόντος, έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.7.2020 και μετά.

β. Εξαιρετικά, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 4 του άρθρου 48 Α ΚΦΕ, το οποίο προστίθεται με το άρθρο 20 του παρόντος, οι ζημίες των νομικών προσώπων του άρθρου 45 του ν. 4172/2013, που προέρχονται από τη μεταβίβαση τίτλων συμμετοχής της παραγράφου 1 του άρθρου 48Α του ν. 4172/2013, όπως προστίθεται με το άρθρο 20 του παρόντος, μπορούν να αναγνωριστούν προς έκπτωση μετά την 1.1.2020 υπό την προϋπόθεση ότι έχουν αποτιμηθεί μέχρι την 31.12.2019 και έχουν εγγραφεί στα βιβλία της εταιρείας ή αποτυπώνονται σε οικονομικές καταστάσεις ελεγμένες από ορκωτούς ελεγκτές. Η έκπτωση των ζημιών αυτών αναγνωρίζεται μόνο όταν οι ζημίες αυτές

καταστούν οριστικές έως την 31.12.2022. Εάν οι ζημίες κατά τον χρόνο οριστικοποίησης είναι μικρότερες από τις ζημίες που αποτιμήθηκαν, αναγνωρίζεται το μικρότερο ποσό. Εάν οι οριστικές ζημίες είναι μεγαλύτερες, αναγνωρίζεται μόνο το ποσό που αποτιμήθηκε.

19. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 37, του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 47, του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 43Α, του άρθρου 61, της παραγράφου 9 του άρθρου 64 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 67 του ν. 4172/2013, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 21 του παρόντος, έχουν εφαρμογή για πληρωμές τόκων που πραγματοποιούνται από την 1.1.2020 και μετά.

20. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του παρόντος εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

21. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 63 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 23 του παρόντος ισχύει από τη δημοσίευση του νόμου.

22. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 40 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 24 του παρόντος εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

23. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 6 του άρθρου 65 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 25 του παρόντος εφαρμόζονται για τα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2019 και μετά.

24. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 71 του ν. 4172/2013, όπως προστίθεται με το άρθρο 26 του παρόντος εφαρμόζεται για την προκαταβολή φόρου που έχει βεβαιωθεί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2018.

25. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5, της παραγράφου 6 και της παραγράφου 8 του άρθρου 71B του ν. 4172/2013 και της παραγράφου 1, της παραγράφου 2, του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 71Γ του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 27 του παρόντος εφαρμόζονται για αποθεματικά που κεφαλαιοποιούνται από 1.1.2020 και μετά.

26. Οι διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν. 4174/2013,

όπως προστίθεται με το άρθρο 31 του παρόντος, καταλαμβάνουν τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής αιτήματος ΔΑΔ σύμφωνα με τις διατάξεις της εφαρμοζόμενης Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ή του ν. 2216/1994 (Σύμβαση Διαιτησίας), καθώς και για τα αιτήματα ΔΑΔ που είτε εκκρεμούν ενώπιον της αρμόδιας Αρχής κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν. 4174/2013, όπως προστίθεται με το άρθρο 31 του παρόντος είτε για αυτά για τα οποία έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμα η σχετική Απόφαση Αμοιβαίου Διακανονισμού του άρθρου 63Α ΚΦΔ.

27.α. Οι διατάξεις της παραγράφου 3α του άρθρου 36 του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του παρόντος καταλαμβάνει φορολογικά έτη, περιόδους, υποθέσεις από 1.1.2018 και μετά. Ειδικά για τις χρήσεις 2012 και 2013 και τα φορολογικά έτη 2014, 2015, 2016 και 2017, πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου για περιπτώσεις φοροδιαφυγής, μπορεί να εκδοθεί εντός δέκα (10) ετών από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

β. Οι διατάξεις του άρθρου 37 εφαρμόζονται για φορολογικά πιστοποιητικά που εκδίδονται για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2017 και εξής.

28. Οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του παρόντος ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και εφαρμόζονται για μέτρα της παραγράφου 5 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, που κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου, έχουν ληφθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013, όπως οι παράγραφοι αυτές ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους, αίρονται ή περιορίζονται, ανά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 33 του παρόντος. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλεται αίτηση στην Αρχή που προέβη στις σχετικές ενέργειες λήψης των μέτρων εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Ποσά που έχουν χρησιμοποιηθεί για την ικανοποίηση απαιτήσεων της Φορολογικής Διοίκησης κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 46 του ν. 4174/2013 δεν επιστρέφονται. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και για εκκρεμείς υποθέσεις οφειλών κατά την έννοια του άρθρου 72 παράγραφος 50 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

29. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος, ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και εφαρμόζονται για οφειλές, οι οποίες έχουν βεβαιωθεί πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου σε βάρος προσώπων ως αλληλεγγύως και προσωπικά ευθυνόμενων για οφειλές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 50 παράγραφος 1 και 2, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος, του άρθρου 115 του ν. 2238/1994 και της παραγράφου 7 του άρθρου 22 του ν. 2468/1998, παύουν να βαραίνουν τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα, εφόσον τα τελευταία δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις, που τίθενται με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος για τη θεμελίωση της αλληλέγγυας ευθύνης και αίρονται τα σε βάρος τους ληφθέντα μέτρα. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλεται αίτηση στην Αρχή που προέβη στις σχετικές ενέργειες αναζήτησης της ευθύνης του οικείου προσώπου εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ποσά που έχουν

καταβληθεί από τα υπό παραγράφου 1 πρόσωπα, δεν επιστρέφονται. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και για εκκρεμείς υποθέσεις οφειλών κατά την έννοια του άρθρου 72 παραγράφου 50 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει.

30. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παράγραφο 2 του άρθρου 35 του παρόντος, ισχύει για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου που εκδίδονται από τη δημοσίευση του παρόντος.

31. Οι διατάξεις του άρθρου 54Α του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 36 του παρόντος, έχουν εφαρμογή για ελέγχους που διενεργούνται από την 1.1.2019.

32. Οι διατάξεις του άρθρου 65 Α ΚΦΔ, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 37 του παρόντος, έχουν εφαρμογή και στις υποθέσεις στις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η επιβολή του προστίμου που προβλέπεται από τις καταργούμενες διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 67 του παρόντος νόμου.

33. Οι διατάξεις της παραγράφου 26 και των παραγράφων 48 και 49 του Κεφαλαίου Α΄ του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 40 του παρόντος εφαρμόζονται από 1.1.2020.

34. Ληξιπρόθεσμες οφειλές από Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης και λοιπές συνεισπραττόμενες σύμφωνα με τις διατάξεις του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα (ν. 2960/2001, Α΄ 265) επιβαρύνσεις των προϊόντων του άρθρου 90 του ίδιου Κώδικα δύνανται να ρυθμίζονται με υπαγωγή στις διατάξεις της υποπαραγράφου Α2 της παραγράφου Α΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α΄107), για τον αριθμό δόσεων της υποπερίπτωσης (i) της περίπτωσης 1α. Κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της ρύθμισης οφειλών εγκεκριμένων αποθηκευτών του άρθρου 64 του ν. 2960/2001 (Α΄265), οι οποίες προέρχονται από τη λειτουργία φορολογικών αποθηκών κρασιού αναστέλλεται η εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 110 του ίδιου Κώδικα.

35. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 5 του άρθρου 62 του ν. 4389/2016, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 42 του παρόντος εφαρμόζονται από 1.1.2019 και μετά.

36. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 1, 3, 4, 7, 9, 12 και 15 της υποπαραγράφου Α2 της παραγράφου Α΄ του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013, όπως τροποποιούνται με το άρθρο 43 του παρόντος, εφαρμόζονται από την 1.1.2020. Μέχρι και την 31.12.2019 ισχύουν οι διατάξεις της υποπαραγράφου Α2 της παραγράφου Α΄ του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013 πριν την τροποποίηση με τις διατάξεις του άρθρου 43 του παρόντος.

37. Οι διατάξεις των άρθρων 47 και 48 του παρόντος εφαρμόζονται από 1.1.2020.

38. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ) της παραγράφου 2 του ν. 3091/2002, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 2 του άρθρου 50 του παρόντος, έχουν εφαρμογή και στις εκκρεμείς υποθέσεις ενώπιον της Φορολογικής Διοίκησης ή των Δικαστικών Αρχών για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

39. Οι διατάξεις του άρθρου 69 της παραγράφου 9 περίπτωση α΄ του ν.3746/2009, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 52 του παρόντος εφαρμόζονται για πληρωμές τόκων από 1.1.2020.

40. Οι διατάξεις των άρθρων 57 και 58 του παρόντος εφαρμόζονται για την εκμετάλλευση πλοίων από 1.1.2020 και μετά.

41. Οι διατάξεις του άρθρων 59, 60 και 61 του παρόντος εφαρμόζονται για φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

42. Μέχρι την έκδοση της απόφασης που ορίζεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 62 του παρόντος με την οποία θα οριστεί η έναρξη ισχύος των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 62 του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν οι επιχειρησιακοί στόχοι και οι αρμοδιότητες της Ε.Α.Π., όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 50 του π.δ. 142/2017 πριν από την τροποποίησή του με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 62 του παρόντος.

43. Αποζημιώσεις που οφείλονται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 22 του ν. 4613/2019 (Α΄ 78) σε μέλη ελεγκτικών ομάδων που έχουν συγκροτηθεί πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος, καταβάλλονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 65 του παρόντος.

Άρθρο 67. Καταργούμενες διατάξεις

1. Το άρθρο 63 του ν. 4607/2019 (Α΄ 65) καταργείται. Η διάταξη αυτή ισχύει από την πρώτη του μήνα που έπεται της δημοσίευσης του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 16 του ν. 4172/2013 καταργείται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Οι παράγραφοι 3, 4, 5 και 8 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 καταργούνται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και οι παράγραφοι 6, 7 και 9 του ίδιου άρθρου του ίδιου νόμου αναριθμούνται σε παραγράφους 4, 5 και 6 αντίστοιχα.

4. Από 1.4.2020 το άρθρο 43 του ν. 4174/2013 καταργείται. Οι υφιστάμενες ρυθμίσεις του άρθρου 43 του ν. 4174/2013 συνεχίζουν να ισχύουν με τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτού.

5. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργούνται:
α. Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του ν. 2523/1997, η οποία προστέθηκε με την παράγραφο 3 άρθρου 26 ν. 3943/2011, Α' 66.

β. Η παράγραφος 8 του άρθρου 10 της Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών ΠΟΛ. 1159/22.7.2011, ΦΕΚ τ. Β' 1657/26.7.2011.

γ. Η παράγραφος 6 του άρθρου 8 της Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ.1124/18.6.2015, ΦΕΚ τ. Β' 1196/22.6.2015.

6. α. Η παράγραφος 1Δ του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 καταργείται.

β. Η παράγραφος 4 του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 καταργείται.

7. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργείται το άρθρο 22 του ν. 4613/2019.

8. Η παράγραφος 6 του άρθρου 71 Γ του ν. 4172/2013 καταργείται.

9. Η παράγραφος 6 του άρθρου 8 της Απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ.1124/18.6.2015 (Β' 1196) καταργείται από την 1η.1.2017.

Άρθρο 77. Τροποποίηση του άρθρου 19 ΚΦΕ, σχετικά με τη μείωση φόρου για δωρεές από ιδιώτες

Η παράγραφος 1 του άρθρου 19 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το ποσό του φόρου μειώνεται κατά είκοσι τοις εκατό (20%) επί των ποσών δωρεών προς τους φορείς που ορίζονται στην απόφαση της επόμενης παραγράφου, εφόσον οι δωρεές υπερβαίνουν στη διάρκεια του φορολογικού έτους το ποσό των εκατό (100) ευρώ. Το συνολικό ποσό των δωρεών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) του φορολογητέου εισοδήματος.» ,

Άρθρο 78. Τροποποίηση του άρθρου 24 ΚΦΕ για προσαυξημένη έκπτωση στις φορολογικές αποσβέσεις των μη ρυπογόνων επιβατικών αυτοκινήτων - Κείμενο νόμου

Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για τη δαπάνη απόσβεσης εταιρικού επιβατικού αυτοκινήτου μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 gr CO₂/km, με μέγιστη Λιανική Τιμή Προ Φόρων (ΛΤΠΦ) έως τις 40.000 ευρώ, χορηγείται στην επιχείρηση δυνατότητα έκπτωσης από τα ακαθάριστα έσοδά της, προσαυξημένης κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).»

Άρθρο 81. Φορολογικές ρυθμίσεις επί θεμάτων ΕΝ.Φ.Ι.Α. - Κείμενο νόμου

Η περίπτωση β) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013 (Α' 287) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και σε Ο.Τ.Α. και ιδιοχρησιμοποιούνται ή παραχωρούνται δωρεάν στο Δημόσιο ή χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τις ανάγκες της δημόσιας υγείας. Οι ανώνυμες εταιρείες της Γενικής Κυβέρνησης, με την επιφύλαξη της προηγούμενης περίπτωσης, δεν απαλλάσσονται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α..»

Άρθρο 82. Τροποποίηση των νόμων 4587/2018 και 3091/2002

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 59 του ν. 4587/2018 (Α'218) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ως εκκρεμείς υποθέσεις νοούνται οι εκκρεμείς ενώπιον των φορολογικών ή των δικαστικών αρχών, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος αμετάκλητη απόφαση δικαστηρίου.»

2. Οι περιπτώσεις στ) της παραγράφου 2 και δ) της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) Νομικά πρόσωπα τα οποία αποδεδειγμένα επιδιώκουν κοινωφελείς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς ή θρησκευτικούς σκοπούς στην Ελλάδα, καθώς και οι εταιρείες των οποίων κατέχουν το σύνολο των μετοχών:

(α) για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά και αποδεδειγμένα για τους προαναφερόμενους σκοπούς,

(β) για τα ακίνητα που εκμεταλλεύονται, εφόσον το προϊόν της εκμετάλλευσης διατίθεται αποδεδειγμένα για την εκπλήρωση των ίδιων σκοπών, καθώς και

(γ) για τα ακίνητα που αποδεδειγμένα είναι κενά ή δεν αποφέρουν κανένα εισόδημα.»

«δ) Εταιρείες, των οποίων το σύνολο των ονομαστικών μετοχών, μεριδίων ή μερίδων ανήκουν σε ίδρυμα ημεδαπό ή αλλοδαπό, εφόσον αποδεδειγμένα επιδιώκουν κοινωφελείς, εκπαιδευτικούς, πολιτιστικούς ή θρησκευτικούς σκοπούς στην Ελλάδα, καθώς και οι εταιρείες των οποίων κατέχουν το σύνολο των μετοχών:

(α) για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά και αποδεδειγμένα για τους προαναφερόμενους σκοπούς,

(β) για τα ακίνητα που εκμεταλλεύονται, εφόσον το προϊόν της εκμετάλλευσης διατίθεται αποδεδειγμένα για την εκπλήρωση των ίδιων σκοπών, καθώς και

(γ) για τα ακίνητα που αποδεδειγμένα είναι κενά ή δεν αποφέρουν κανένα εισόδημα.»

Άρθρο 84. Μεταβατικές διατάξεις - Κείμενο νόμου

1. Οι διατάξεις της παραγράφου 2.α. του άρθρου 15 και της παραγράφου 4.α. του άρθρου 60 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται αντίστοιχα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 76 του παρόντος, εφαρμόζονται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2020 και μετά.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του ν. 4172/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 77 του παρόντος, εφαρμόζονται για μειώσεις φόρων σε δωρεές από 1.1.2020 και μετά.

3. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013, όπως προστίθενται με το άρθρο 78 του παρόντος, εφαρμόζονται για δαπάνες που πραγματοποιούνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από 1.1.2020 και μετά.

4. Οι διατάξεις της περίπτωσης β) της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 4223/2013, όπως αντικαθίστανται με το άρθρο 81 του παρόντος, εφαρμόζονται από την 1.1.2014.

5. Οι διατάξεις των περιπτώσεων στ) της παραγράφου 2 και δ) της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, όπως αντικαθίστανται με την παράγραφο 2 του άρθρου 82 του παρόντος, εφαρμόζονται από 1.1.2013 ή 1.1.2012, αντίστοιχα.

Άρθρο 86. Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις.